

19. Odpoveď ministra spravodlivosti Slovenskej republiky T. Boreca na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky A. Hlinu podanú 27. októbra 2014 vo veci prevencie v oblasti trestného činu úžery

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky

Tomáš Borec

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania:		
04 -12- 2014		
Číslo spisu: 72631-1063/2014		
Listy: 1/2	Prílohy:	
RZ	ZH	LU

Bratislava, 20. novembra 2014
Č. 46189/2014/10-114249

Vážený pán poslanec,

dňa 29. októbra 2014 mi bol doručený list predsedu Národnej rady Slovenskej republiky, č. PREDS-952/2014, ktorého prílohou bola Vaša interpelácia zo dňa 24. októbra 2014, týkajúca sa problematiky úžery a otázky aktivít Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v oblasti prevencie, resp. potierania trestného činu úžery.

Vo Vašej interpelácii poukazujete na príklad úveru živnostníka v nebankovej spoločnosti Pohotovosť na Miletičovej ulici v Bratislave, pričom príklad uzavierate konštatovaním, že výška odplaty v predmetnom prípade je vyššia ako maximálna RPMN, ktorá bola schválená s účinnosťou od 1.6.2014.

Úvodom si dovoľujem uviesť, že nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 141/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ktoré s účinnosťou od 1. júna 2014 normatívne ustanovilo najvyššiu prípustnú výšku odplaty v prípadoch požičiavania peňažných prostriedkov spotrebiteľom, sa na prípad opísaný vo Vašej interpelácii nepoužije. Dôvodom nemožnosti aplikácie noriem citovaného nariadenia je skutočnosť, že účastníkom úverového vzťahu bol živnostník - podnikateľ, na ktorého kogentné normy ustanovené na ochranu spotrebiteľa nedopadajú. Iná situácia by bola v prípade, ak by veriteľ zneužil postavenie a štatút živnostníka a dlžník by požadovaný úver potreboval na plnenie osobných potrieb alebo potrieb domácnosti a rodiny. V tomto prípade by sa na dlžníka vo Vami uvedenom prípade normy na ochranu práv spotrebiteľa v plnej miere použili, a to z dôvodu, že veriteľ voči nemu použil nekalú obchodnú prax a zneužil dobrú vieru. Na osobu živnostníka, ktorý pri uzavieraní a plnení zmluvy nevystupuje ako spotrebiteľ, sa rovnako nepoužije právna úprava civilnoprávnej úžery, ktorej použitie v tomto prípade priamo vylučuje dikcia § 39a Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 106/2014 Z. z. Z uvedených dôvodov by tak do úvahy prichádzala ochrana dlžníka v rovine pravidiel poctivého obchodného styku podľa § 265 Obchodného zákonníka v platnom znení alebo pravidiel trestného práva, ktorá by však bola aktuálna iba za predpokladu, že vo Vami

opisovanom prípade došlo k naplneniu všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu úžery tak, ako ich v kumulatívnom zmysle vymedzuje Trestný zákon v platnom znení.

Pokiaľ ide o Vašu otázku týkajúcu sa konkrétnych opatrení, ktoré vykonáva ministerstvo v oblasti prevencie, resp. potierania trestného činu úžery, do pozornosti si Vám dovoľujem dať parlamentnú tlač 1022 – Správu o pôsobení úžerníckych nebankových spoločností a enormnom náraste exekučných konaní, ktorá bližšie vymedzuje všetky relevantné legislatívne, ale aj nelegislatívne opatrenia ministerstva realizované v ostatnom období na úseku boja proti úžere ako vážnemu spoločenskému problému. Okrem predmetných opatrení, v rovine operatívnej činnosti a poskytovania právnej pomoci spotrebiteľom ministerstvo pôsobí aktívne aj prostredníctvom Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich (ďalej len „Komisia“), ktorá posudzuje neprijateľnosť zmluvných podmienok a nekalú povahu obchodných praktík, poskytuje spotrebiteľom základné právne poradenstvo a po určitom minulom kalendárnom roku začala aktívne pôsobiť aj vo sfére zvyšovania právneho povedomia formou verejných prednášok občanom.

Aktivity Komisie a ministerstva sa v súvislosti s presadzovaním opatrení proti úžere v priebehu druhého polroka tohto kalendárneho roka osobitne sústredili na komunikáciu a prednáškovú činnosť pre súdy, a to v záujme komplexného objasnenia všetkých relevantných protiúžerných legislatívnych opatrení prijatých v priebehu roka 2014. Pokiaľ ide o trestnoprávnu rovinu postihovania úžery, aj v tejto sfére prebiehajú aktívne rokovania medzi zástupcami Komisie a ministerstva a zástupcami prokuratúry, a to najmä v podobe výmeny poznatkov a prezentovania záverov z vlastnej činnosti zástupcom prokuratúry na odborných podujatiach venovaných postihovaniu trestnej činnosti a problematike ochrany ľudských práv.

Verím, že všetky uvedené opatrenia spolu s prijatými legislatívnymi zmenami zásadným spôsobom prispievajú jednak k zvýšeniu povedomia občanov, a jednak celkovo k efektívnejšiemu celospoločenskému boju proti úžere a nekalému konaniu veriteľov poskytujúcich spotrebiteľom v podmienkach nášho trhu finančné služby.

S pozdravom

Vážený pán

Alojz Hlina

poslanec

Národná rada Slovenskej republiky

Bratislava

